

Moji jeziци moje ja

لغاتي، نفساتي

මම මාතෘකා සහ මම

Mina språk, mina jag

LÄS MER OM
KYRILLISKA, ARABISKA,
SINGALESISKA,
KONKANI, PASHTO!
SID 4-5, 20

ಹಂವ್ ಅನ ಮುಜ ಭಾಸ್

زما ژبه زما خان

Språket gör oss till människor

Språket är centralt för oss som människor. Tack vare det kan vi förstå varandra, samarbeta och leva tillsammans i samhällen. Det är även nära kopplat till identitet. Vi använder språket för att sätta ord på vad vi upplever, tänker och känner. Beroende på vilket språk man uttrycker sig på kan det både påverka hur man känner sig och hur andra uppfattar en.

Språk ger också makt. Att kunna uttrycka det man vill i landet man bor i är centralt för att kunna vara självständig och känna att man hör hemma. Det skriver flera personer om i denna tidning. Just därför känns det så viktigt att vi tillsammans skapar Världen&vi – en plattform där personer som håller på att lära sig svenska kan uttrycka sig, med sina erfarenheter och åsikter.

FATIMA GRÖNBLAD, CHEFREDAKTÖR

SKRIBENTERNA BERÄTTAR!

Se en film där några av skribenterna i Världen&vi berättar om tidningen och sina texter!

REDAKTIONEN Världen&vi 2023

FATIMA GRÖNBLAD
- CHEFREDAKTÖR, LAYOUT
fatima.gronblad@abfvux.se
FREDRIK HARSTAD - REDAKTÖR
fredrik.harstad@abfvux.se

Foto sidan 2, 3, 7, 11, 20: Kinga Piekarczyk
Foto sidan 4, 5, 8, 9, 16, 17: Fatima Grönblad

REDAKTION
ABUBAKER ZAKARIA
ANITHA PATRICIA D'SILVA
RAZIA
SAMSON PAUL
KINGA PIEKARCZYK
JULIANA COIMBRA
ILCA BATISTA
CASSIANA GABRIELLI
NELA MAKSIC

Världen&vi görs av elever som studerar sfi eller svenska som andraspråk inom ABF Vux.

Läs mer och beställ tidningen:
varldenochvi.se

Vill du skriva eller fotografera för tidningen? Kontakta chefredaktör
fatima.gronblad@abfvux.se

Språket uttrycker kultur och identitet

Modersmålet är inte bara ett språk utan ett uttryck för vår kultur, identitet och arv. Det är ett kraftfullt verktyg som förmedlar och bevarar kultur, traditioner och moral.

Jag bor med min familj i Sverige. Jag har en son och väntar snart ett barn till. Vi pratar alltid på vårt modersmål hemma. Även om min son lär sig svenska i förskolan, föredrar han att prata med oss på vårt modersmål.

Vårt modersmål heter tamil. Det är ett gammalt och väl bevarat språk. Tamil har en rik och lång litterär tradition som sträcker sig över mer än två tusen år. Att lära sig modersmålet är nödvändigt för att förstå sin kultur, identitet och moraliska värderingar.

Modersmålet är det första språket som ett barn får höra efter förlossningen. Det hjälper barn att uttrycka sina

känslor och tankar på ett bra sätt. Det hjälper dem också att få kontakt och kommunicera bättre med sin familj, släktingar, vänner och samhällsmedlemmar i sitt hemland.

Forskning visar också att barn som är skickliga i sitt modersmål tenderar att klara sig bättre akademiskt eftersom det utvecklar deras kognitiva och intellektuella färdigheter.

Sist men inte minst, endast en person som verkligen respekterar och avgudar sitt språk, sin kultur och identitet kan respektera andras språk, kultur och identitet. Särskilt när våra barn växer upp i ett mångkulturellt samhälle är det mycket viktigt att de respekterar och förstår varandras kultur. Så jag tror att det är väldigt viktigt för barn att lära sig modersmål.

VANAJ NAGARAJAN SELVI

NYA ORD

NÖDVÄNDIG
Som man måste ha eller göra.

FÖRLOSSNING
När en kvinna föder sitt barn.

SKICKLIG
Mycket duktig.

FÄRDIGHET
När man är duktig på att göra något.

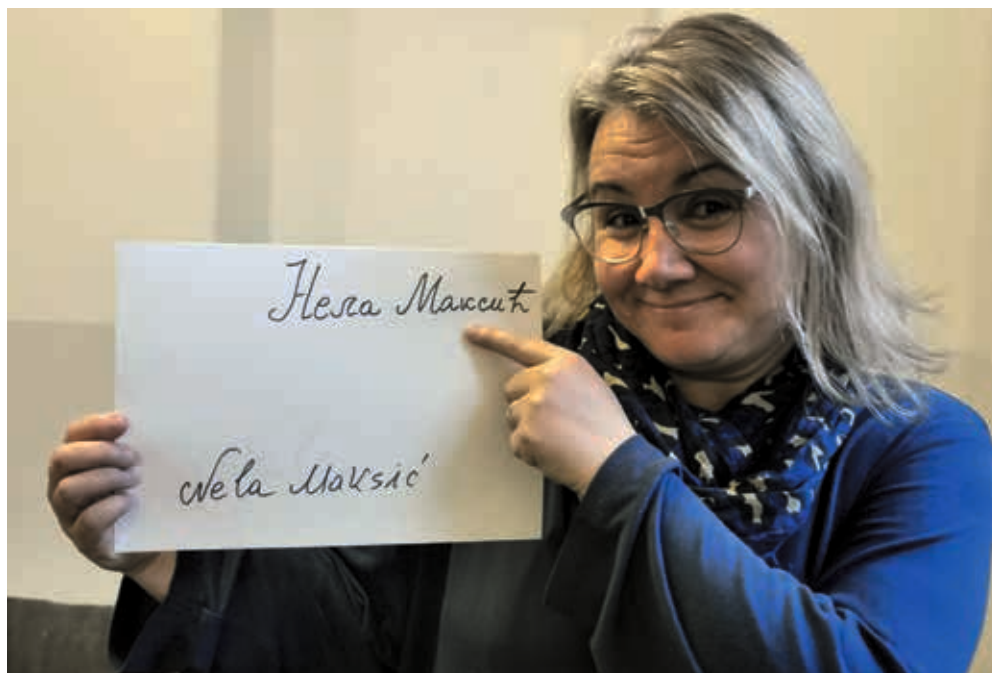

LYSSNA!

VANAJS TEXT

Mitt språk, mitt alfabet

På kyrilliska har varje ljud sin egen bokstav

Kyrilliska är den serbiska nationalskriften. Med den har mitt folk serberna skapat sin kultur i mer än åtta århundraden. Jag tycker att kyrilliska är det fonetiskt mest perfekta alfabetet, eftersom varje ljud har sin egen bokstav. Därmed uttalas orden som de skrivs.

Kyrilliska kommer från det slaviska glagolitiska alfabetet, som användes av slaviska folk redan på 900-talet. Den serbiske lingvisten Vuk Stefanović Karadžić gjorde en reform av det glagolitiska alfabetet på 1800-talet och sedan dess har vi använt den nuvarande kyrilliskan. Kyrilliska som skriftspråk används i många slaviska språk, till exempel i Belarus, Bulgarien, Makedonien, Ryssland och Ukraina. Men det är bara serberna som har en kyrilliska som skrivs som det uttalas.

I serbisk kyrilliska skriver vi inte två bokstäver och uttalar ett annat ljud, något som förekommer i det svenska språket. Det finns heller inga dubbla bokstäver, vi skriver inte en bokstav utan att uttala den. Därför är det lite svårt för mig om man behöver uttala på ett annat sätt än man skriver. Så jag läser svenska som det är skrivet och det måste låta roligt.

Förutom det kyrilliska alfabetet används även det latinska alfabetet i det dagliga livet i Serbien. Fler och fler unga människor använder det latinska alfabetet snarare än det kyrilliska. Det gör mig ledsen. Det är som att vi inte är stolta över särarten hos serbisk kyrilliska.

NELA MAKSIC

Arabiska skrivs åt andra hållet

Jag kommer ifrån Sudan. Där talar man arabiska och engelska som officiella språk. Nästan varje folkgrupp har sitt eget språk, men man lär sig bara arabiska och engelska på skolan. De andra språken talas bara, men skrivs inte.

Det är viktigt att kunna modersmål, för att det visar vilken del av världen man kommer ifrån, och vilken folkgrupp man tillhör. De största folkgrupperna i Sudan är fur, nuba, zaghawa och tama. Jag tillhör tama och har tama som modersmål.

Arabiska har 28 bokstäver. Det är jättesvårt för mig att uttala vissa bokstäver på svenska till exempel Ö, Ä och Å. Det är också svårt för icke araber att uttala vissa arabiska bokstäver, till exempel ع' ح(h, a och g). En skillnad mellan arabiska och svenska är att man skriver arabiska från höger till vänster medan man skriver svenska från vänster till höger.

ABUBAKER ZAKARIA

Singalesiska ett av tre huvudspråk

Jag kommer från Sri Lanka som är ett asiatiskt land. Det finns tre huvudspråk i Sri Lanka - singalesiska, tamil och engelska. Dessutom finns mindre folkgrupper som talar malajiska och urdu. Jag talar engelska och singalesiska, mitt modersmål är singalesiska.

Singalesiska och tamil är helt olika språk och har olika skriftspråk. Singalesiska talas bara av folket i Sri Lanka men tamil pratats i andra länder. Tamil kom till Sri Lanka från andra länders påverkan i historien.

Singalesiska har 60 bokstäver. Det singalesiska alfabetet är unikt för Sri Lanka.

80% av folket i Sri Lanka pratar singalesiska och engelska så de språken är vanligast på arbetsplatser. Men myndigheterna måste använda alla tre huvudspråken, så alla som jobbar där måste kunna dem. De har olika språksprov och träningpass.

Det finns två typer av skolor, singalesiska och tamilska. Men alla elever behöver oavsett läsa alla tre huvudspråken under 6-7 år. På universitet används bara engelska.

DULANJI SHAMALKA KIBIYA HETTIGE

NYFIKEN PÅ SPRÅK?

På webbplatsen Omniglot kan du läsa om hundratals språk, se hur de skrivs och lyssna på hur de låter. Läs mer via länken (på engelska).

Ord som berättar om svensk kultur

Språk är inte bara ett verktyg för kommunikation, det är också ett fönster till kultur och tänkesätt, menar Kinga Piekarczyk. Här listar hon några favoritord på svenska. Sedan kan du testa dina kunskaper i korsordet!

Språket är ett fantastiskt verktyg som inte bara formar vår kommunikation utan också speglar vår kultur och vårt tänkesätt. Att upptäcka unika ord från en viss kultur är som att öppna gömda skatter, och när det gäller det svenska språket finns det gott om dem.

Ord som 'fika' och 'lagom' har blivit globala ikoner, men Sverige har mycket mer att erbjuda. 'Fika' är mer än bara en kafferast. Det är en stund av avkoppling, doftande kaffe och lugna samtal. Det är

inte bara en handling, det är en filosofi. Och 'lagom'? Det är konsten att hitta balans, det är måttlighet, det är inte för mycket och inte för lite. Det är något som svenskar lär sig redan som barn.

Här vill jag dela med er av några av mina favoritord som har hjälpt mig att bättre förstå Sverige och dess hemligheter.

KINGA PIEKARCZYK

Arg lapp - När någon gör dig arg, som din granne i lägenhet bredvid, skriver du vad som stör dig på ett papper i stället för att bråka. Sedan lämnar du papperet anonymt i korridoren eller på deras dörr.

Badkruka - Detta ord beskriver någon som är försiktig när det gäller att bada i kallt vatten.

Fredagsmys - Det är kort och gott det bästa svenska receptet för en lyckad fredag. Detta ord kommer från kombinationen av fredag och mysig, som betyder trevlig.

Hinna - Det är ett uttryck för att vara punktlig och vara på rätt plats i rätt tid, undvika att vara sen.

Mums - Det svenska ordet för "yum" eller "mmm," som vi använder när något är läckert.

Orka - Ha energi och vilja att göra något, vanligtvis arbete eller aktiviteter. Det handlar om ifall vi är redo att utföra något eller inte.

Planka - Inte bara en bräda, utan också ett sätt att smita från biljettavgifter på tågstationen.

Smultronställe - En undangömd plats eller ett favoritställe i naturen där man kan koppla av i tystnad och frid.

Tidsoptimist - En person som ofta kommer sent eller tror att de kan göra mer på kortare tid än vad som är realistiskt.

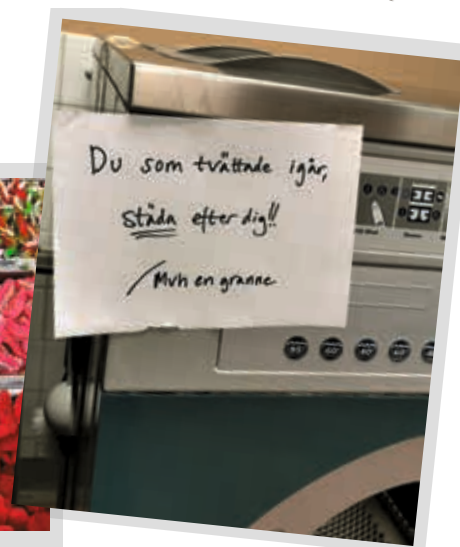
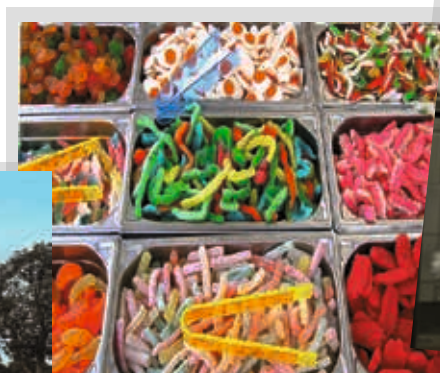
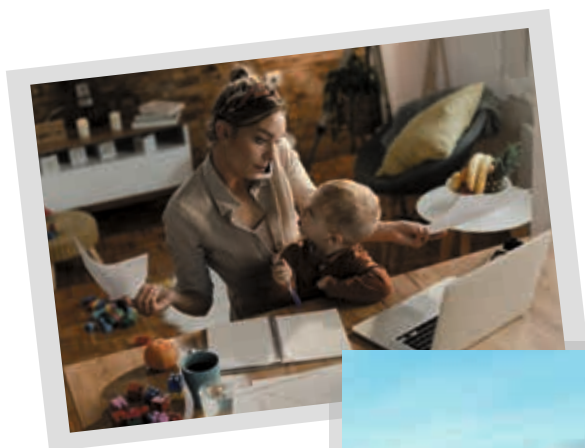
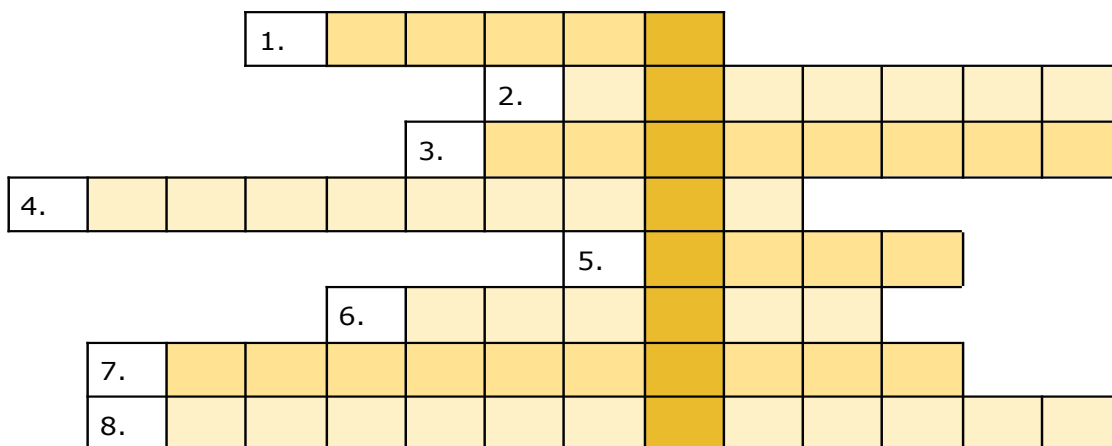
Vobba - Ordet som beskriver situationen när du måste arbeta trots att du har tagit en ledig dag på grund av att ditt barn är sjukt.

Lördagsgodis - En sedvänja där svenskar på lördagar köper sina favoritsötsaker och njuter av dem under helgen.

Stödmacka - En smörgås som stöd, när man är för hungrig för att vänta på middagen.

Korsord - ord som avslöjar Sveriges själ

1. Vad kallas det i Sverige när en person bor med sin partner men ännu inte är formellt gift?
2. Vad kallas sättet att uttrycka frustration i Sverige genom att skriva anonyma klagomål på ett papper och lämna dem till grannarna?
3. Vad kallar du en person som är rädd för att bada i kallt vatten?
4. Vad kallas smörgåsen man gör som ett mellanmål medan man väntar på att huvudmålet ska bli klart?
5. Vilket är ordet som beskriver beredskap att agera eller arbeta?
6. Vad kan både betyda att undvika biljettavgifter på järnvägsstationen och vara en träbräda?
7. Vad är det svenska ordet som beskriver en trevlig fredagskväll, ofta med kaffe och godis?
8. Vad kallar du en person som ofta är sen eller överskattar den tillgängliga tiden?

Min resa i det nya språket

Nu är jag inte nervös längre

När jag kom till Sverige var jag nervös och stressad för att jag inte förstod svenska och det var svårt för mig.

Nu är det bra. Jag känner mig stark och jag känner mig inte ensam längre. Jag kan prata svenska med nya personer och de förstår vad jag säger till dem.

Men jag förstår inte när två svenskar pratar med varandra. Jag hör bara vissa ord för de pratar fort och med svåra ord.

När jag har en viktig fråga behöver jag fortfarande tolk, till exempel om jag är sjuk och behöver träffa läkare.

KHALID FAZLI

Att studera är jätteviktigt

Jag lärde mig läsa och skriva i Sverige. Jag gick i skolan i sex år i mitt hemland. Jag kunde inte fortsätta för att min mamma inte hade råd att betala för kläder och för skolan.

Det är stor skillnad nu. Jag kan läsa och skriva och prata ute med folk och hjälpa mina barn med deras läxor. När mina barn blir sjuka kan jag ta dem till sjukhuset för att jag kan prata svenska.

Jag ska försöka studera och lära mig mer svenska för det är jätteviktigt. Om man inte kan läsa och skriva känner man sig blind. Jag tycker att det är väldigt orättvist att många barn inte kan gå i skolan i sitt hemland, liksom mig.

HIZRET MOHAMMED

Man måste våga

När jag kom till Sverige var jag nervös och stressad för att språket var nytt. Den första tiden var svår för mig. När jag gick till arbetsförmedlingen eller för att skaffa ett bankkonto var jag tvungen att hitta en person som hade tid att följa med. Jag blev mycket besviken.

Nu tycker jag att alla delar av att lära sig svenska är lätt utom att prata. Men man måste våga prata trots att man pratar fel. Det kommer.

Jag kan inte säga att det är perfekt nu, men jag kan lösa mina problem. Jag är nöjd över att kunna ett nytt språk och att känna nya människor och en ny kultur.

SHOGOFA ZAMANI

Mina kollegor stöttade mig

Att flytta till ett nytt land utan att kunna språket kan vara utmanande. När jag flyttade till Sverige för några år sedan kunde jag knappt säga "hej."

Lyckligtvis hade jag turen att jobba med en vänlig svensk familj på en restaurang. De hjälpte mig att lära mig språket. Min arbetsplats var inte bara en plats att jobba på; den blev min skola, och mina kollegor var som stöttande mentorer.

En av mina kollegor var särskilt engagerad i min inlärningsprocess. Varje vecka gav hon mig en personlig lista med 5 till 10 nya svenska ord tillsammans med deras betydelser. Den här metoden utvidgade verkligen mitt svenska ordförråd.

Efter att ha lärt mig svenska på min arbetsplats, anslöt jag mig till sfi. Jag slutförde snabbt kursen, tack vare en utmärkt lärare.

Sammanfattningsvis visar min resa att intresse och ett engagerat stödssystem kan göra stor skillnad när man lär sig ett nytt språk. Jag är tacksam för de erfarenheter jag haft och ser fram emot att fortsätta förbättra min svenska.

NEBIAT LENGER

LYSSNA!

Tips om att lära sig svenska

Prata med dina grannar

För att jag ska bli bättre på svenska tränar jag utanför skolan. Jag lyssnar på radio, tittar på tv och pratar med mina grannar. Det är mina tips till andra.

IVANA ILIJOSKA

Låna lätta böcker på biblioteket

Ett tips är att försöka att prata så mycket svenska som möjligt på sfi med dina klasskamrater och din lärare, eftersom du får hjälp där. Det är också bra att gå på språkcafé och träna med andra, och att träna språket med barn.

Efter skolan brukar jag och min son gå till biblioteket. Där finns det många lätta böcker som man kan låna och läsa. Jag övar också på mina läxor hemma.

FATEMEH MOHAMMADHOSSEINI

Mina bästa tips

Här är mina tips:

- Gå till ett språkcafé.
- Lyssna på musik och poddar på svenska.
- Titta på tv, till exempel Nyheter på lätt svenska på SVT Play, TV-serier, dokumentärer och filmer.
- Låna barnböcker eller lättlästa böcker på biblioteket.
- Läsa och lyssna på nyheterna på webbplatsen 8 sidor.
- Kolla på Youtubekanaler som till exempel Gunilla SFI, Peter SFI, Nu kommer Amira.
- Använd appen Svenska Akademiens ordlista, SAOL - där kan du till exempel lära dig ifall orden använder en eller ett.

JULIANA COIMBRA

Repetera ord många gånger

När du ska lära dig nya ord måste du repetera orden. Du behöver skriva och säga ordet många gånger för att komma ihåg det. Du kan också titta på svenska barnfilmer och lyssna på musik och du kan läsa böcker.

SHADAN ISMAIL

Ta hjälp av andra språk

Glöm inte att lära dig dagligen. Hoppa inte över en dag, lär dig något även om du kan spendera bara en halvtimme på det. En liten bit räcker långt!

Du kan också använda dina kunskaper i andra språk. Till exempel finns det stora likheter mellan svenska och engelska, så många ord behöver du inte memorera. Ibland översätter jag ord till andra språk jag kan och det hjälper mig att förstå språket djupare. Till exempel när det är svårt att översätta och förstå något på engelska kan jag försöka översätta det på armeniska eller ryska, det fungerar för mig.

KARINE HAKOBYAN

LYSSNA!

Nu kan jag läsa och skriva och klara allt

När jag bodde i Afghanistan gick jag inte i skolan. Jag hade aldrig i mitt liv gått till en affär eller andra ställen utan någon i min familj.

När jag kom till Sverige kände jag att Afghanistan och Sverige var två olika världar. När vi flyttade till Tranemo var jag hemma i tre dagar. Jag var rädd för att gå ut.

Men en dag var jag tvungen att gå ut och handla mat. Då träffade jag en kvinna som också var afghan. Efter det träffades vi några gånger och hon sa till mig att jag inte behöver vara rädd.

Nu när jag studerar sfi har mitt liv blivit mycket lättare. Man känner sig självständig och man vet hur mycket allt kostar. Man får också mycket mer möj-

ligheter. Du kan svara på mejl, sms och brev. Jag tycker att studierna är viktiga.

Om man inte har studerat blir livet svårt. Man kan inte läsa, inte veta när datumet på till exempel medicin har gått ut. Och man kan inte samhällets lagar och regler. Man vet inte vad som händer i samhället. Då behöver du hjälp med att läsa ett brev från staten.

Jag tackar mina sfi-lärare för att de pepade mig och sa att jag klarar det. Man får energi när en lärare säger ”du klarar det” och då vill man fortsätta studera. Nu går jag i kurs D tack vare mina lärare.

RAZIA

NYA ORD

TVUNGEN

Som måste göra något.

SJÄLVSTÄNDIG

Som tänker och gör saker själv utan att först behöva fråga andra.

PEPPA

Försöka få någon positiv och att vilja kämpa, uppmuntra någon att göra en bra insats.

LYSSNA!

RAZIAS TEXT

Smartare av flera språk?

NYA ORD

FARLIG

Som kan skada någon/något eller göra så att någon blir sjuk eller dör.

VÄVNAD

En samling celler i kroppen.

NEDBRYTANDE

Som gör att man blir svagare.

LYSSNA OCH LÄS MER!

Lyssna på Samsons text och läs artiklarna han använt som källor (på engelska).

Är det farligt att lära sig flera språk? Vilka är effekterna på den mänskliga hjärnan? Blir man smartare? Samson skriver om forskning om flerspråkighet, och Max och Sophie Ringel berättar hur flerspråkigheten får dem att känna sig speciella.

Flera språk är bra för hjärnan

En vanlig myt om flerspråkighet är att det kan vara farligt. Detta är dock inte sant. Att barn pratar mer än ett språk är bra inte bara för att kunna prata, utan också på andra sätt.

En del tror att det kan vara farligt att barn lär sig två eller fler språk när de är små, de tror att man inte lär sig språken ordentligt då. Men enligt forskning är det inte dåligt. Tvåspråkiga barn är faktiskt bättre på att läsa och skriva än de som bara kan ett språk. De är också duktigare på att lära sig ännu fler språk. De blir mer flexibla i hur de tänker, och det beror på en viktig sak som kallas "exekutiva funktioner", som hjälper till med språk och tänkande. Dessutom hjälper det att kunna flera språk för att förstå och vara med i två olika kulturer. Det gör att barnen kan vara med och hjälpa till att förstå och prata med människor från båda kulturerna.

Att lära sig ett nytt språk har även fantastiska effekter på hjärnan för vuxna. Studier har visat att tvåspråkiga personer har tätare så kallad grå substans - den veckade vävnaden i hjärnbarken, jämfört med enspråkiga. Dessutom förbättras funktionen i deras vita

substans—systemet av nervfibrer som kopplar samman olika delar av hjärnan.

För att förklara detta kan man tänka på hjärnan som en stad med många byggnader, vägar och broar. Grå substans kan liknas vid byggnader som lagrar information, medan vit substans fungerar som vägar och broar. Vägar och broar ansluter olika byggnader inom staden med varandra. Att lära sig ett nytt språk är då som att lägga till både nya byggnader, vägar och broar.

Regelbunden övning av ett språk kan även hjälpa när vi åldras. Enligt studier kan det skydda mot demens och andra nedbrytande neurologiska sjukdomar. Språkträning kombinerar nyhet med upprepning, vilket gör det till ett effektivt träningspass för hjärnan.

Slutligen, att kunna prata flera språk öppnar upp för nya möjligheter. Så att introducera ett andra språk tidigt kan vara ett steg mot inte bara språkkunskaper, utan också mot personlig utveckling.

SAMSON PAUL

Fem språk hemma och i skolan för Max och Sophie

Pappa pratar tyska, mamma portugisiska och klasskompisarna svenska. Dessutom läser de engelska samt spanska respektive franska i skolan. För Sophie och Max Ringel, 12 år, är det naturligt att ständigt växla mellan språk.

– Jag tycker att det är bra att lära sig flera språk. Det skulle vara tråkigt att bara ha ett, säger Sophie Ringel.

Vi träffas i köket hemma hos familjen Ringel. När alla sitter runt bordet flödar språken - tyska, portugisiska och svenska i en blandning. Sophie och Max pratar tyska med sin pappa och portugisiska med sin mamma. Med varandra pratar de mest svenska.

Sophie och Max Ringel är tvillingar och bodde i Brasilien tills de var åtta år. Sedan flyttade familjen till Sverige för att pappan Nikolaj fick jobb.

Det var jobbigt i början när de inte förstod svenska alls, berättar Max. Men det tog bara några månader att lära sig. Nu är de glada att kunna flera språk.

– Om man kan många språk kan man förstå mer av världen och ha fler vänner, säger Max.

– Ja, man kan resa till fler ställen och förstå vad folk säger, istället för att bara prata engelska, säger Sophie.

Båda tycker att det är roligt att kunna språk som inte alla andra förstår.

– Jag har vänner som är födda i Sverige som lyssnar på musik på portugisiska, då känns det kul att jag fattar vad de säger i sången, säger Max.

De tror också att språkkunskaperna kommer att vara till hjälp i framtiden. Max är intresserad av flygplan och drömmer om att jobba som pilot.

– Då är det bra att kunna flera språk för att kunna välja mellan fler flygbolag som man kan jobba för.

Sophie går på en skola med dansinriktning och vill fortsätta på dansskola utomlands när hon blir äldre. Även för henne blir det då mer att välja på tack vare hennes olika språk.

Både Max och Sophie läser portugisiska som modersmål i skolan. Sophie är lite trött på det.

– Ibland vill jag inte gå, för lektionen är efter skolan och jag skulle hellre vilja vara med vänner.

Max gillar lektionerna.

– Då påminns min hjärna om att jag kan portugisiska. Och vi får lära oss nya ord, till exempel om rymden, kroppen och andra faktaord.

INTERVJU: SAMSON PAUL OCH FATIMA GRÖNBLAD

Är det viktigt att barn lär sig modersmål?

NYA ORD

UTVECKLA

Arbeta med något så det blir bättre.

MÖJLIGHET

En chans att göra något.

KOMMUNICERA

Tala eller skriva till varandra för att kunna förstå varandra.

Är det viktigt att barn lär sig sitt modersmål, av sina föräldrar och i skolan? Här ger Qamar, Dmitri och Cassiana sina åsikter om det. Du kan också läsa om hur många barn som går på lektioner i modersmål.

Viktigt med undervisning i modersmål

Jag tycker att modersmål är viktigt när barns föräldrar inte är svensktalande. Jag anser att föräldrarna måste tala modersmål hemma så att barnen förstår att modersmål är viktigt. Barn som är duktiga på modersmålet kan lära sig andra språk lätt.

serade av att lära sig mitt modersmål. De tycker som jag och de har också en lektion med modersmål i skolan.

Jag hoppas att skolorna förstår att utveckla hemspråkslärare som har bra utbildning.

Mina barn talar svenska, engelska och mitt modersmål somaliska. De är intres-

QAMAR ISMAIL

Ditt modersmål hjälper dig inte i Sverige

Jag tycker inte att man behöver använda sitt modersmål i Sverige. Sverige har ett eget nationalspråk och de som vill bo i Sverige måste lära sig svenska först. Att lära sig ditt modersmål hjälper dig inte att förstå svenska människor.

Med ryska språket kan man inte jobba eller kommunicera med svenskar.

Du behöver inte studera ditt modersmål utan språket i det land där du bor och vill leva för alltid.

Mitt eget modersmål är ryska. Det språket ger inte någon möjlighet i Sverige.

DMITRI MIHALOCHKIN

FAKTA: STÖD TILL ELEVER MED ANNAT MODERSMÅL

Elever har rätt till undervisning i modersmål om:

- Minst en vårdnadshavare/förälder har ett annat språk än svenska som modersmål.
- Eleven talar språket i vardagen.
- Eleven har grundläggande kunskaper i språket.

Elever har även rätt till studiehandledning på modersmål, om de inte klarar att följa undervisningen på svenska och om de riskerar att inte nå godkänt betyg i ett eller flera ämnen.

LYSSNA!

QAMARS OCH
DMITRIS TEXT

Modersmålet är en brygga

Modersmålet har stor betydelse, eftersom det visar ens identitet. Modersmål är en brygga till ens kultur och landets arv. De är oskiljaktiga.

När man flyttar till annat land betyder modersmål också trygghet, särskilt för barnen. Det är ett sätt som barn kan anknyta till familjen som är kvar i hemlandet. För att bevara sin kultur och vanor, är modersmål väldigt viktigt för invandrare.

I mitt fall blev jag glad när jag fick veta att mitt barn skulle kunna ha modersmålslektioner här i Sverige. När mitt barn började trodde han att det skulle vara tråkigt, särskilt på grund av den längre lektionstiden på eftermiddagen. Men efter några lektioner gillade han det, eftersom han träffade nya brasilianska kompisar och han tycker om att lära sig nya ord.

Min man och jag är glada för att vårt barn kan utvecklas på både portugisiska och svenska. Det händer i ett land som prioriterar undervisningen och läsningen och res-

Cassianas son João Paulo gillar att läsa serietidningar på portugisiska.

pekterar olika kulturer, inklusive med en otrolig mångfald av böcker på olika språk på biblioteket. Jag tror att det är mycket bra för svenskar och alla invandrare.

CASSIANA GABRIELLI

Så många elever deltar i modersmålsundervisning

Åsikter om språktest

Regeringen förbereder ett förslag om att den som vill ha permanent uppehållstillstånd i Sverige eller bli svensk medborgare måste göra ett test för att visa sina kunskaper i svenska och om samhället. Läs vad olika personer tycker om förslaget!

Jag håller inte med om förslaget. För det första är det viktigt att de som bor i Sverige ska få veta om de kan bo här eller inte utan språktest, eftersom de behöver kunna planera sin framtid.

För det andra kan många engelska, som är ett internationellt språk. När de kan engelska kan de göra allt och det finns ingen anledning att lära sig svenska.

Till sist är en del människor gamla och kan inte studera eller lära sig svenska. Andra måste arbeta och har inte tid att lära sig språket. Om vi ska lära oss språket måste vi ha tid.

Zohal Rasooli

Jag tycker om förslaget. Det kommer få invandrare att arbeta hårdare med språket för att kunna bli medborgare.

Det är jag själv som har valt att komma till Sverige med ett nytt språk, ny kultur, nya regler och ett nytt samhälle. Då är det normalt att jag försöker lära mig språket för ha kontakt med det här samhället.

Om man inte vill lära sig det svenska språket är det bättre att man åker tillbaka till sitt hemland.

Zahra Moghaddam

FAKTA OM REGERINGENS FÖRSLAG

Den tidigare regeringen tog fram förslag om krav på kunskaper i svenska för att få medborgarskap. Den nuvarande regeringen arbetar nu vidare med att ta fram ett förslag. De vill även införa språkkrav för att få bo i Sverige. Läs mer via länken.

LÄS MER!

Språket är en nyckel för att öppna dörrar för framtiden. Man behöver ett språk för att klara sig, då kommer lösningar i nästa steg.

Jag tycker att det är jätteviktigt med språk och regler som gäller i ett annat land. För mig är medborgarskap fint och viktigt. Personer ska visa att de kan leva, jobba och acceptera i landet där de bor. Det ska inte vara lätt.

Bülent Hatipoğlu

Jag tycker inte att man ska kräva språktest. Om man är flykting har man behov av hjälp. Då ska man inte kastas tillbaka för att man inte kan språket.

Man har olika förutsättningar att lära sig också, i form av kort utbildning eller att man talar ett väldigt annorlunda språk. En del kan ha funktionshinder som gör det svårt.

Däremot är det självklart att uppmuntra folk att lära sig språket. Jag tror att de flesta gör så gott de kan.

Arvid Eriksson

Att lära sig språket är jätteviktigt. Men det är svårt för många människor som jobbar i yrken där man inte använder språket så mycket.

För det första tycker jag att regeringen måste göra enkla språktest för de som jobbar som till exempel städare och i byggindustrin.

För det andra anser jag att det inte ska krävas språktest för att få arbetstillstånd. Du behöver inte ha språket om du jobbar i viktiga yrken. Min man är till exempel plattsättare, han är inte stark i språket men det är ett viktigt yrke.

Jag tycker att regeringen ska hitta enkla lösningar och hjälpa människor.

Noor Abbood

LYSSNA!

NYA ORD

SJÄLVSTÄNDIGHET

När ett land är fritt och bestämmer över sig själv.

REGIM

Personer eller en regering som har den politiska makten i ett land.

PSEUDONYM

Ett påhittat namn som används istället för det riktiga.

BEFRIELSE

När någon blir fri eller ett land/folk blir fritt.

Mitt språk var förbjudet i Syrien

Språk är centralt för kultur och identitet. Men i Syrien har kurder hindrats från att tala och skriva sitt språk.

Språket är en levande varelse, det är existensvillkoret för varje nation. I mitt hemland, Syrien, som har flera nationaliteter, religioner och språk, hade vi, kurderna, den största icke-arabiska minoriteten, en annan situation. Det kurdiska språket förbjöds på grund av politiska motiv. År 1920, det vill säga under det franska mandatet, var undervisning i kurdiska språket förbjudet i skolor, men det var tillåtet att ge ut böcker och tidskrifter.

1946 vände det, när Syrien fick sin självständighet. Den nya regimen ställde sig då i vägen för det kurdiska språket. Den hindrade det från att undervisas i skolor, förbjöd publicering av video- och ljudband med kurdiska sånger, och hindrade till och med att det fick talas i officiella statliga institutioner. Böcker beslagtogs och, i många fall, brändes, och deras ägare arresterades och utsattes för tortyr och misshandel. Därför flyttade författare till Beirut i Libanon och publicerade sina böcker

under pseudonymer av rädsla för att bli arresterade. Dessa metoder gav oss bara mer styrka och tro att kämpa för vårt språk.

En av situationerna som jag aldrig kommer att glömma är när jag gick i gymnasiet. Jag hade skrivit ett ord på kurdiska på min anteckningsbok och läraren såg det och sa högt: "Här lär vi oss och pratar bara arabiska och inget annat." Jag hade en väldigt dålig känsla.

Men idag, efter krigsutbrottet i Syrien och befrielsen av de kurdiska regionerna från den syriska regeringen, lärs det kurdiska språket ut i våra regioner i norra och nordöstra Syrien. Det finns också en stor efterfrågan bland unga att studera kurdisk litteratur. Många kulturaktiviteter och evenemang hålls den 15 maj varje år med anledning av Kurdiska språkdagen utan begränsningar, i alla de kurdiska delarna av Syrien, Irak, Iran och Turkiet.

Vi kämpar för vårt språk.

KHONAV ALI

Kurder är den fjärde största folkgruppen i Västasien. Kartan visar ungefärliga områden där många kurder bor i Turkiet, Syrien, Irak, Iran och Armenien.

Kartan är gjord av FN-sambandet, Norge.

Vad tänker du? Dela med dig av dina tankar och åsikter genom en insändare!

Skicka din text till:
fatima.gronblad@abfvux.se

Ordet är fritt - berätta din åsikt!

Stanna hemma när du är sjuk

Många personer kommer till skolan när de är sjuka och det är ett problem. De vill inte missa skolan eftersom de inte får sina pengar. Några personer är stressade inför ett prov. Jag tänker att det är bättre att stanna hemma när man känner sig minsta sjuk. Det är inte trevligt för dina klasskompisar att sitta bredvid någon som nyser eller hostar hela tiden.

Man kan smitta både sina klasskamrater och sina lärare. Jag tror inte att man kan fokusera sig så bra när man mår dåligt.

Är du sjuk? Du kan stanna hemma. Det är bättre och du smittar inte någon i skolan.

ZAHRA MURADI

Vi lånar bara jorden

Jag tycker att alla människor måste ta hand om jorden för att våra barn och barnbarn ska leva och de behöver en vacker värld att leva i. Vi har lånat jorden för att leva och efter oss ska andra låna jorden.

Det finns många länder där människor inte har mat och kläder. Många barn dör för att de är hungriga och många dör i krig. Samtidigt ser vi varje dag hur vi slösar mycket mat i hela världen. Vi tar inte väl hand om naturen och miljön. Många djur och växter försvinner på grund av oss.

Min åsikt är att vi behöver lära oss mer om avfall och sortera plast, metall, mat, glas och papper så att vi kan använda det igen. Vi behöver också se till att inte slösa energi och mat. Vi behöver alla ta hand om miljön, för oss själva och för framtiden.

ZAHRA FAKOURSADEH

Sluta bränna koraner

Den senaste tiden har många koranbränningar skett i Sverige. Jag som muslim påverkas mycket av dem. Boken koranen som har bränts flera gånger i Sverige är den heliga boken inom islam. Vi muslimer har mycket respekt för denna bok. Det gör ont i hjärtat att se att det finns människor som bränner den offentligt och att poliser hjälper dem.

Jag hoppas att det aldrig sker en till koranbränning i Sverige. Jag hoppas icke-muslimer ska respektera muslimers heliga bok precis som vi muslimer respekterar icke-muslimers heliga böcker.

MARZIEY

NYA ORD

SMITTA

Sprida en sjukdom till någon annan.

HELIG

Mycket viktig i en religion och som många människor känner respekt och vördnad för.

SLÖSA

Använda för mycket av något.

LYSSNA!

ZAHRA MURADIS
TEXT

Konkani kopplar mig till mina rötter

Indien har många olika språk, som talas i olika regioner. Jag kommer från en region i södra Indien, Karnataka. Där talar människor till exempel kannada, konkani, hindi och tulu.

Mitt modersmål är konkani. Det låter ganska likt hindi när det talas men skrivs oftast med samma skriftspråk som kannada.

När jag växte upp lärde jag mig hindi eftersom det är det viktigaste nationella språket. I Karnataka lär man sig även kannada i skolan.

När jag är med familj och släktingar på fester eller i kyrkan i mitt hemland använder vi mitt modersmål konkani. Jag älskar det, och blir glad eftersom det gör att jag känner mig kopplad till mina rötter. En bindning utvecklas.

ANITHA PATRICIA D'SILVA

Pashto ett av 30 språk i Afghanistan

I Afghanistan finns det 30 språk. Det finns två officiella språk, pashto och dari. De använder man på offentliga platser som till exempel i skolan. Min mammas modersmål är dari och min pappas är pashto. Jag använder mest pashto.

Det finns ytterligare sex språk som är stora i Afghanistan. Men de används inte på offentliga platser. Det finns 22 språk till, men de är inte så stora och används mest i byar och små städer.

Både pashto och dari skrivs med det arabiska alfabetet, med några extra bokstäver. I pashto finns 40 bokstäver och i dari finns det 32 bokstäver.

I Afghanistan finns olika kulturer i olika delar av landet. Det finns till exempel skillnader i hur man firar bröllop, klädsel, danser och vilka regler man har hemma. Men jag har respekt för alla olika afghaner och jag ser på alla på samma sätt.

RAZIA

